

Gazdasági építőmunkánk feladatai nagyobb felelősséget követelnek tőlünk

Faluvégi Lajos előadása a megyei politikai aktívaülésem

Tegnap, hétfőn délután Szegeden, a megyei párt- és tanácsszékház nagytermében a megyei pártbizottság politikai aktívaülést rendezett, amelyen a megye gazdasági, társadalmi, politikai és kulturális életének képviselői, a párt-, állami és tömegszervezeti szervek, a vállalatok, intézmények vezetői, propagandisták és pártnap előadók vettek részt. Az aktívaülést dr. Komócsin Mihály, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára nyitotta meg, majd Faluvégi Lajos, az MSZMP KB tagja, miniszterelnök-helyettes, az Országos Tervhivatal elnöke tartott előadást gazdasági életünk időszerű kérdéseiről.

Bevezetőben arról szövelt, hogy gazdasági építőmunkánk feladatai nagyobb felelősséget, újabb erőfeszítéseket követelnek tőlünk. A nemzetközi helyzet alakulása a korábbinál nagyobb aggodalomra ad okot. Ez is indokolja, hogy gyarapítsuk a pártunk politikája iránti bizalmat, erősítsük a dolgozó embereknek a jövőbe vetett bizakodását. Erre megvan a lehetőségünk, hiszen az 1983-ban elért eredményeinkre támaszkodva ebben az évben — hatékonyabb termelőmunkánk eredményeképpen — közelebb juttathatjuk gazdaságunkat a kibontakozáshoz, a gyorsabb fejlődéshez.

Politikai tevékenységünkben folyamatos készenlétre van szükség, a gazdaság és politika egymásrautaltsága, kölcsönhatása még inkább érvényesül jelenleg, mint korábban. A szocializmus építésében elért eredményeink közül nemcsak a gazdasági és szociális jellegűeket kell megbecsülnünk, hanem azokat is, amelyek a szocialista társadalom tartós értékei, mint a létebiztonság, a teljes foglalkoztatottság, a társadalmi demokratizmus gazdagodása. Politikai munkánkban is újításra, rugalmasságra van szükség: választ kell adnunk az élet által felvetett új kérdésekre, s vállalnunk kell a vitát.

Ezután eddigi fejlődésünkről beszélt. Elmondotta, hogy 1983-ban sikerült megőrizni a termelés és a gazdálkodás folyamatoságát, az ország fizetőképeségét. Az elmúlt években a cserearányromlásból adódó veszteségeink igen nagyok voltak, a nemzetközi piaci és hitelfeltételek igen kedvezőtlenül alakultak. Ezért nagy eredmény, hogy ilyen nehéz feltételek közepette sikerült megőriznünk fizetőképességünket. 1978-ban még igen nagy összeget tett ki tőkés külkereskedelmünk hiánya, az elmúlt évben viszont jelentős aktívumot értünk el, és sikerült némileg csökkenteni adósságállományunkat.

Bizonyos sikerekhez vezetett a termelékenység növelését, az anyag- és energiamegtakarítást szolgáló erőfeszítéseink. A közlejt-felhasználás csökkent, az energiafelhasználás ésszerűbbé vált. Összességében a fogyasztás színvonalát siker-

rült megőriznünk. A lakásépítésben, a szolgáltatások fejlesztésében kitűzött célok megvalósultak.

Gazdasági életünk gyengeségeihez tartozik viszont, hogy az egyensúlyjavulást a belső felhasználás visszafogásával érték el, továbbá, hogy az egyensúlyjavítás terheit a jobban gazdálkodó vállalatok viselték. Ebből azt a tanulságot kell levonnunk, hogy tudatosabban kell törekednünk a népgazdaság struktúrájának korszerűsítésére, a termelőkapacitások jobb kihasználására a rugalmasabb munkaerő-gazdálkodás megvalósítására. Kritikus színtre szorítottuk vissza az úgynevezett tőkés importot, s az ipari háttér fejletlensége gátolja a gyorsabb, biztonságosabb gazdasági fejlődést. Mindezek következtében leszűkített mozgástérben kellett a gazdasági folyamatokat befolyásolni, a szükséges intézkedéseket megtenni. Gazdasági fejlődésünk érdekében továbbra is szükségünk van korszerű külföldi technológia behozatalára, hitelek felvételére.

1983-ban a külső gazdasági feltételek a számítottnál kedvezőtlenebbek voltak, de ennek, valamint a mezőgazdaságot sújtó aszály ellenére gazdaságunk alapjában véve a terv célkitűzéseinek megfelelően fejlődött. Az ipar termelésének növekedése a második felében következett be. Az aszály miatt csökkentek a mezőgazdaság és az élelmiszeripar exporttartalékai azonban a szárazság okozta veszteségek kisebbek annál, mint ahogyan korábban számították. A szocialista nagyüzemeknek kellő rugalmassággal, a termés gyorsabb, gazdaságosabb betakarításával, esetenként másodvetéssel, a melléküzemági tevékenység fejlesztésével sikerült a veszteségeket csökkenteni. Ebben kifejezésre jut a mezőgazdasági dolgozók szorgalma, magas fokú felelősségérzete, a párt politikája iránti bizalma, ami nagy politikai értéket jelent. Az előadó elismerően szövelt megyénk mezőgazdasági dolgozóinak erőfeszítéseiről és eredményeiről is.

A továbbiakban arról szövelt, hogy az év nép-

gazdasági terv — az 1983-as eredményekre támaszkodva — előirányozza az ipari és mezőgazdasági termelés, a nemzeti jövedelem növelését, ami lépést jelent előre a gazdasági kibontakozás, a gyorsabb fejlődés irányába.

Kedvező, hogy valamennyi szocialista országgal megkötöttük az ez évi kereskedelmi szerződéseinket, ami nagy biztonságot jelent gazdasági életünkben. Céljaink között szerepel a tőkés külkereskedelmi aktívum további növelése, adósságállományunk csökkentése. A külkereskedelemben az import szinten tartása, az export növelése a feladat. Fontos teendő az áruellátás színvonalának fenntartása. A vállalatoknak arra kell törekedniük, hogy a többlettermékeiket jobban megfizessék.

A bérszabályozásban és a munkaerő-gazdálkodásban bevezetett módosítások, intézkedések célja: a vállalatokra nyomást gyakoroljanak annak érdekében, hogy a termelőkapacitásokat jobban kihasználják, és a munkaerőt ésszerűbben foglalkoztassák. A terv céljainak megvalósítása érdekében szakszerűbb hitel- és beruházási politikát érvényesítenek.

Előadásának végén a tanácsai gazdálkodás kérdéseiről beszélve elmondta, hogy a településfejlesztésben a "vállalati" szövetkezetek, valamint a lakossági erőforrásokat jobban fel kell használni.

Faluvégi Lajos Szegedre érkezésekor dr. Komócsin Mihály fogadta, majd a megyei tanácsban Szabó Sándor tanácselnök részvételével megbeszélést tartottak. Megvitatták a megye gazdasági életének, fejlődésének, a tanácsok munkájának időszerű kérdéseit.

Közéleti magántanulmányok

Tévhitünk mint a bogáncs...

Van a szocialista demokracizmus körül néhány erős tévhit. Ezek valamikor a tudatunkba ragadtak, mint a bogáncs.

Az egyik szerint azért nem adagolja a politika méretlenül, mert a rendszert félti. Erre én csak azt tudom felelni: ma már ebben van a szocializmus egyik legnagyobb ereje.

Legalább ilyen vaskos és ostoba feltevés, hogy a demokracizmust csak fölülről lehet megzavarni, mondjuk erőszakolt döntésekkel, korlátozásokkal, s alulról csak építeni, erősíteni lehet. Magyarabbul, hogy csak az lehet antidemokratikus, aki vezetői székben ül. És az, aki erőszakossággal akar mások fölé kerekedni, mindenféle előnyöket kikaparni; aki közösséget zaklatja magatartásbeli undokságokkal; mások rovására szeretne érvényesülni; aki intrikál, rágalmoz, zavart kelt; aki keresztre tesz társadalmi ügyeket?

Legalább annyira megkövesedett egy olyan közélet, hogy „ez a szelep”, hogy itt „a nép levelezhető indulatait”. De, hiszen a szocialista demokrácia éppen a nép indulataira apellál! Bevallott, sőt meghirdetett elv: csak demokratikus közegben bontakozhat ki egy nemzet alkotóereje, legjobb képessége. Sose volt nagyobb szükség arra, hogy összeadjuk a nemzet erejét, tudását, leleményét annak a nemzeti célnak az érdekében, amit úgy hívnak: szocializmus.

Valami régi és rendszerünköt teljesen idegen beidéződés az, hogy a demokrácia legfőbb értelme: jó odamondogatni. Polgári — feudális allűr. Lehet bírálni és szidni mindenkit, kivéve a királynőt. Hogy aztán a rendszer és politikusi mennyire szívják mellette a bírálókat meg a szidalmakat, arra éppen annyi komikus példa van odaát, mint véres Délelőtt egymást ócsárolják politikusok a T. Ház-

ban, este pedig egy yachton zsúroznak a legnagyobb bratyizásban. Ha valaki netán azt gondolná, hogy azért vannak egy tőkés országban például látványos politikai bukások, mert a polgári demokrácia „rendet vág” a társadalomban, mekkorát tévedne! Politikai rezsimek lehetetlenülnek, azért, s ezek a polgári rezsimek igenis rendre lehetetlenülnek ebben a keretben ezután is.

De vannak nekünk gyakorlatias tévhitünk is. Jelestül az is ilyen, hogy ha megteremtjük valaminek az intézményrendszerét, akkor az máris megy magától, megvan a nagy politikai perpetuum mobile. A legközönségesebb, leghétköznapi eset: összeül az „üzemi négyesgöz” — az igazgató, a párttitkár, az szb-titkár meg a KISZ-vezető. Hozhatnak bölcs, okos döntéseket így négyen, mindenki képviselőjében. S nem rezzen-e meg kicsit mégis az üzem, a dolgozó közösség minden olyan döntés esetén, amely személyeket, érdemeiket méricskél, hasonlít s jutalmaz? Az egyik reakciónk a velük szembeni bizalmatlanság — a másik annak mechanikus feltételezése, hogy ők aztán így mindent és mindig közmegelegedéssel tudnak megoldani, elrendezni. Demokratikus intézményeinktől — egy üzemi négyesgözötől, egy jelölő bizottságtól, egy végrehajtó bizottságtól stb. — eleve valami csalhatatlanságot várunk. Az abszolút igazságot — ami tulajdonképpen nincs is; Pedig tudjuk — ki nem volt még ilyenek közepében vagy ilyenek tagja is —, hogy hány egyenként is szívtelre méltó és jogos megfontolás, szempont üt-közik-szikrázik, amíg valamilyen elfogadható és tisztes kompromisszum létrejön. Ha valami naiv ötlet azt sugallná, hogy bármi elfogultság érvényre jutása ellen valami „népgyűlést” kellene eldönteni

dolgokat (a demokratizálás abszolútizálására tán sose hallottunk javaslatokat?), nos, akkor maradna-e időnk dolgozni meg élni? És akkor igazságosabbak lennénk? Ha mondjuk, a főkönyvelő jutalmát az üzemi szakács szavazná meg, vagy viszont? Kinek mire van rátekingése, abban befolyásolhatja joggal, s igazán eredményesen a döntést. S oda akarok ezzel végül tékeredni, hogy a szocialista demokracizmus intézményrendszere a társadalmi bizalom légrében működhet csak optimálisan, más esetben csak sántikál. Mi voltaképpen mind beavatottak vagyunk munkahelyünk, városunk, falunk, országunk ügyeibe. Márpedig pontosan ez a beavatottság az egyik sarkalatos pontja a szocialista demokracizmusnak. A Renault-gyár munkásait vajon megkérdezték, miként lehetne elkerülni a tömeges elbocsátásokat? Egy érdekfőző, figyelmes állampolgár, munkás, téveszta nincs talán szinte napra készen tájékozott a dolgainkról?

A tájékoztatás... abban van a hiba... — ez még szintén egy régi nóta. Mert a rendszer demokracizmusának tényleg egyik komoly mértékjegye, hogy mit köt polgárai orrára. Igen, de bizonyos értelemben naivság azt gondolni, hogy meg lehet teremteni a tájékoztatásnak valami abszolút rendszerét. Hányszor megfigyeltem, még közügyekben jártas emberek között is akad nem egy, aki olyan dolgokra kér felvilágosítást, amit az újságok, folyóiratok, szaklapok, s egyéb információforrások már el-leptek. Érdeklődés, gyakorlat, figyelem is kell ehhez. Jó például tudni, hogy melyik lapnak, folyóiratnak, műsörtípusnak mi a profilja. Sokan keresték például egy miniszterhelyettes botlásának és leváltásának körülményeiről a tájékoztatást. Erről miért nem beszélnek?

— szegezték nekem is a kérdést többen és több helyen. Pedig beszélnek. Hivatalos tájékoztatás jelent meg róla! (Most azért sem áruolom el, hogy hol.) Mert nagyon sok mindennel így van ám a mi közvéleményünk: „Ja, hát azt a folyóiratot én nem olvasom...” És, ha egy kicsit jobban megvakargatjuk, már inkább az a baj, hogy „pikáns” részletekre áhítozunk. (Menyhit lopott, volt-e szeretője, és akkor most mi lesz belőle, s ugyan, mennyiért? A kabaré persze majd „kifecsegi” ezt is, nem kell félni!) De jó, ha tudjuk: a tájékoztatásban is kialakult egy természetes és nagyjából bevált, racionális szerepeltetés. Meg hát, ahogy mondani szokás: olvasni is tudni kell kicsit. Igen, igen, olykor a sorok között is.

Csak e sorok közé ne olvassanak olyat, hogy most a tájékoztatás munkásainak győngyöseit is le akarom hazudni, s úgy tennék, mint-ha az is egy régi tévhit volna. Azokért mi több ember előtt pirulunk és nagyobb vértolulással, mint az állatgondozó ötven elpusztult malacért, vagy egy hivatalnok a selejtes ügyiratért.

Sz. Simon István

(Következik: **S van-e haszna, ha szölok?**)

Gazdagabb választék, márkás termékek

A könnyűipar ideai tervei

Idén a könnyűipari vállalatok alapvető feladata a lakossági ellátás színvonalának javítása. Elsősorban a keresett, divatos cikkek közül kell többet gyártaniuk, olyan termékekből is, amelyeket eddig jórészt importból tudott beszerezni a kereskedelem. Ugyanakkor az iparág terve számol azzal is, hogy ezek a gyártmányok az exportáruhelyet is növelik.

Az ágazat termelése az idén — folyó áron számolva — 4-5 százalékkal nő. Az egyes iparágak és termékcsoportok termelése eltérően alakul, részarányukat mindig a piaci helyzet és a gazdaságosság mértéke szabja meg. A könnyűipari fogyasztási cikkek exportja az idén tovább nő, a terv összehasonlító áron számolva, a szocialista kivitel 8, a konvertibilis elszámolású export 5-5,5 százalékos bővülését irányozza elő. Ennek érdekében versenyképesebb árualapra van szükség, amit az alapanyagot szállító üzemek és a feldolgozó vállalatoknak az eddigénél sokkal hatékonyabb és összehangoltabb együttműködéssel állíthatnak elő.

Az Ipari Minisztérium ágazati irányelvei szerint a bútortermék egyik legfontosabb feladata az olyan garbitúra, sorozatgyártás, amelyek a háztartási lakások-

ban praktikus elhelyezhető. Ezért az elemes bútorok részarányát növelik, a szekrénygyártásban például a tavalyi 20-25 százalékról 35 százalékra. A gyárakban több elemes kárpitozott bútorcsaládot is kifejlesztettek. A technológiák már most is lehetővé teszik, hogy a megmunkált bútorlapok, lemezek és fűrészárak hulladékát a korábbinál nagyobb mértékben, gazdaságosan dolgozzák fel, így az üzemek csökkenthetik termelési költségeiket. A bútorgyárak azzal számolnak, hogy néhány éves visszahagyott termékeik iránt megélnék a külföldi kereslet, máris több a nyugat-európai és a tengerentúli megrendelés, mint amennyi tavaly ilyenkor volt.

A textiliparban az idén a kötő- és a konfekcióipar anyagellátását — a kooperációs és a szállítási feyelem szigorításával — színvonalasabban és folyamatosan kell biztosítani. Különösen nagy gondot fordítanak a munka- és védőruhák iránti igény kielégítésére.

A pamutiparban előtérbe kerül a mesterséges szálak felhasználása. A len- és kenneriparban a hazai, növényi eredetű nyersanyagok mellett fokozzák a poliprop-

ilén gazdaságos felhasználását. A gyapjúipari vállalatok legfőbb törekvése a kötő- és a konfekcióipar jobb ellátása, ezért tökéletesítik a gyapjúmosás, fésülés, és a fonás munkafolyamatait. A selyemipari üzemek bővítik gyártmányválasztékukat, és ehhez több technológiát — színező és szárító eljárást — korszerűsítettek. A rövidáruiparban a terv szerint főleg a kellekből termelnek többet, s kiemelt feladat az egészségügyi termékek, kötszerek gyártásának növelése. A kötőipar választéka a kapacitások jobb kihasználásával, szervezettebb anyagbeszerzéssel bővül. A bőriparban nagyobb hangsúlyt kap a gyártmányfejlesztés, főleg a cipőgyárak növekvő minőségi igényeinek megfelelően. A vállalatok felkészülnek a sertésbőrök nagyüzemi kikészítésére is. A cipőgyárak nagyobb tekintettel lesznek a gyermekre, az idős korúak igényeire. A textilruházati ipar közreműködik a méretrendszer módosításában, s ennek megfelelően alakítja a kínálatot.

A vásárlók formatervezett, tetszetősebben csomagolt választékot sürgetnek a játékgáraktól is. Ezek terve vették az elektronikai játékok kifejlesztését. (MTI)

Új lakások, iskolák

Az új esztendő első napjaiban a Tolna megyei Állami Építőipari Vállalat dolgozói Szekszárdon három tízemeletes ház — összesen 186 lakás —, Pakson 62, Dombóváron 45 lakás készítéséhez láttak hozzá.

A lakások mellett még két iskolát is készítenek; a vállalat kőműveseinek többsége e helyeken dolgozik, hogy a tanévkezdésre elkészüljön a huszonnégy tantermes bonyhádi és a tizenkét tantermes mágocsi iskola.